

REDACTIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 luna fl. 1.

Numeri de Duminică pe
un fl. 1.50.

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERTIUNILE
de 1 și 2 garmond: prima dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sânt a se plăti
înainte.

Scrieri nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Partidul național

după

grațiarea comitetului.

I.

Dacă timp de un an și două luni, cât au stat în temnița membrii comitetului condamnați în procesul Memorandului, partidul național n'ar fi servit nici o acțiune politică, și nu s'ar fi manifestat de loc, faptul s'ar fi explicat astfel, că: sau conducerea afacerilor partidului a fost pusă în mâni nedestoinice, sau că guvernului maghiar i-a succedat, prin procesul Memorandului, a înfrânge și chiar a nimici partidul național român.

În ori-care din aceste două alternative chestiunea națională era compromișă cu deseștrire în streinătate. Maghiarii puteau să zică cu vedită satisfacție: eată, chestiunea română în Ungaria și în Transilvania nu e altceva decât opera meșteșugită a „agitatorilor valachi!“

Se știe însă, adversarii nostri încă știu, că tocmai în timpul când a stat comitetul în temnița, partidul național, în ciuda tuturor intrigelor interne și a ordinațiilor ministeriale, a dus în deplină două mari și memorabile acțiuni politice: adunarea națională din 28 Noiembrie 1894 dela Sibiu, prin care partidul și-a precisat atitudinea în fața ordinului ministerial de dizolvare a partidului, și congresul naționalității din 10 August 1895 dela Budapesta, unde prin un program comun s'a încheiat alianța naționalităților Română, Slovacă și Sârbească, în contra politicii agresive a Maghiarilor.

Aceste sunt fapte netăgădulte, prin care partidul național a știut să se afirme în mod impunător față chiar și cu represivele și nedreptele ordinațiuni ministeriale.

Dacă însă după actul de grațiare a comitetului, partidul n'a mai făcut nici un fel de acțiune politică, cine poartă vina și răspunderea?

Lucrul firesc, comitetul, care după grațiare, de fapt a reluat conducerea partidului și care are datoria morală de a răspunde pentru actuala situațiune complicată a partidului.

Tot astfel și politicianii dela „Dreptatea“ cari atât înainte cât și după procesul Memorandului, au combătut sistematic direcția politică a comitetului național și pun toată vina și răspunderea asupra „vechilor tribuniști“

Mai recent „Dreptatea“ scrie în numărul dela 15/27 Maiu a. c. următoarele:

„Pe când celelalte jurnale române recunoșteau marele interes al partidului de a

rămâne în solidaritate și de a ne feri de ori-ce periclitare a organismului partidului nostru pe atunci rolul „tribuniștilor vechi“ nu era altul, decât de a sparge, de-a lucra în ruptul capului pentru scisiune și pentru spargerea solidarității... Li-a succedat spargerea lucrării armonioase și a buneii înțelegeri, li-a succedat a duce cauza la îngenunchiare și carul în glod... Și acești „tribuniști“ s'au grupat în giurul „Tribunei Poporului“... rolul actual al „vechilor tribuniști“ respective al noului organ este de a continua desbinarea până ad infinitum“.

Nu voiu stăruia asupra felului de „lucrare armonioasă“ și a „solidarității“ în partidul național din timpul președenției dlui V. Babeș.

Țin însă ca publicul român să fie odată clarificat asupra chestiunii:

Cine „a făcut spargerea în sinul partidului și a nutrit-o tot mereu“? cum zice „Dreptatea“.

Și aei, eu sunt cel dintâiu, care recunosc „Dreptății“ „meritul“ de a fi propoveduit mereu solidaritatea în teorie; dar' când prin fapte a trebuit să arătăm solidaritatea noastră, oamenii grupați pe lângă „Dreptatea“ au făcut grevă și totdeauna au pus „biba“.

Eată cei ce cu adevărat au făcut „spargerea“ în sinul partidului! Faptele dovedesc aceasta. Voiu atinge aici numai cele petrecute în timpul din urmă.

În anul 1894, când partidul național a ținut marea adunare dela Sibiu, comitetul și-a fost dat toate silințele ca să atragă și pe dl Dr. Al. Mocsonyi în acțiune. În scopul acesta, eu am alergat pe la Sibiu, Timișoara și Lugoj etc., ear cei dela „Dreptatea“, în cap cu dl Mocsonyi, după cum se știe, nu numai au denegat concursul lor, dar au luat și poziție hotărâtă contra adunării, încercând zădărnicea ei.

Ei bine, noi cari de dragul solidarității, am umblat cu căciula în mână după dl Mocsonyi și Brediceanu, noi am făcut scisiunea și „spargerea“ solidarității în partid?

În anul 1895, când s'a ținut congresul naționalității în Budapesta, eu din partea comitetului național român, ear dl Dr. Polyt în numele comitetului național sârbesc, am invitat și am rugat în scris pe dl Dr. Al. Mocsonyi ca să vină la congres și să ia parte la lucrările lui. Ear pentru-că dl Mocsonyi a respins categoric invitarea și rugarea noastră, tot noi suntem cei vinovați pentru violarea solidarității și „spargerea lucrării armonioase“?

Dar, să vedem acum, mai departe, cum stămeu partidul național în urma „crisei“ după care „tribuniștii vechi au fost dați afară din institutul tipografic“, căci „până atunci“ — accentuează „Dreptatea“ — „au făcut ei spargerea în sinul partidului“.

Un an de zile dela „crisă“ și până la întemeierea „Tribunei Poporului“, cei dela „Dreptatea“ au avut timp de ajuns a da publicului român privilegiu spre a se convinge despre sinceră și faptică lor aderință la solidaritatea partidului, precum și că pricinuitoarii desbinării au fost însuși „vechii tribuniști“, dacă aceasta ar fi fost adevărat.

Ei, dar' ce se întâmplă? Dl Dr. Rațiu convoacă conferința alegătorilor români pe 24 Octombrie 1896 în Sibiu. Din acest incident „Gazeta Transilvaniei“ scrie un articol încurajator, în care zicea:

„Odată convocată conferința noastră generală electorală, trebuie să ne încordăm toate puterile și să stăruim, ca să ne putem înfrunza la ea cu toată demnitatea, cum cere interesul nostru și gravitatea situațiunii noastre“.

Ear' „Dreptatea“ în nrul dela 9/21 Octombrie 1896, scrie, tot în această afacere, următoarele:

„Conferința de sub întrebare este fără scop și convocarea ei, este deodată și periculoasă sau periclitătoare... De aceea noi nu putem primi asupra noastră nici o răspundere pentru convocarea ei, nici pentru rezultatele ei, și prin urmare nici că ne aflăm îndemnați de a recomanda alegătorilor români de a lua parte la ea“.

În numărul următor „Dreptatea“ merge mai departe și contestă caracterul național al conferinței convocată prin dl Dr. Rațiu declarându-o de o „conferință pseudo-națională“.

Eată solidaritatea partidului național propoveduită și practică de amicii ziarului „Dreptatea“.

Și totuși organul timișorean are îndrăzneala să acuze pe alții de „spargerea solidarității“!

V. Mangra.

Imprumutul pentru școli de stat. „Aradi Közlöny“ dela 6 Iunie n. serie, că ministrul de culte a suspendat ordinul ce dase congregațiunii comitatului Aradului pentru a contracta imprumutul de 106.000 fl. destinați ridicării școalelor de stat.

„Această dispoziție neașteptată, scrie ziarul guvernamental, nu s'a luat însă în urma protestului lui Veliciu, Mangra și ceilalți“, — deci Valahii n'au de ce să se bucure...

Noi nu întrebăm care sunt motivele ce au îndemnat pe ministru să se apropie de principiile dezvoltate în protestul Românilor, ci ne mulțumim deocamdată, că ordinul a fost suspendat. Ear dacă cumva se va întâmpla, că ministrul nici nu va mai reveni asupra ordinului, va fi cel puțin o mică dovadă, că cei din ministerul de culte au și ei câte odată momentele lor de luciditate și nu judecă întodeauna numai din punctul de vedere al șovinismului.

Teatru Român.

Pentru a li-se face cinstea cuvenită celor cari ostenește întru înmulțirea fondului de teatru român, Românii din Orăștie, în frunte cu valorosul ante-luptător Dr. Ioan Milu, au luat cele mai salutare măsuri, întocmind un program pe care-l dăm mai la vale.

Programul acesta a apărut în numărul de ieri al „Revistei Orăștiei“.

PROGRAMUL

Adunării generale a „Societății pentru fond de Teatru național român“ și a festivităților arangiate în giurul acestei adunări, ce se va țineca în Orăștie la 1/13 și 2/14 Iunie 1897

Sâmbătă (12 Iunie n).

1. Primirea oaspeților la trenurile de amăzi, după amăzi și seara, și încuarterarea lor.

2. Seara la orele 8: Intrunire de cunoștință în sala otelului „La leul de aur“ (Csösz).

(Insinuările de încuarterare se fac la secția de încuarterare, dnii: Dr. A. Muntean, Dr. Romul Dobo, Ioan Lăzăroiu, Romul G. Ni coară și Iuliu Florea.)

Duminică, (1/13 Iunie).

1. Primirea oaspeților la trenurile de duminică.

2. Participare la serviciul divin în biserică rom. gr. or. din loc.

3. După biserică, la orele 10 1/2

ȘEDINȚA I.

a adunării generale a „Societății pentru fond de teatru național-român“,

în biserică gr.-or., programul publicat deja.

4. La orele 2 după amăzi: Banchet în sala otelului „Leul de aur“ (Csösz).

(Pentru participare la banchet a se adresa secției de banchet, dlor Dr. Silviu Moldovan, Sim. Vlad, Remus Dobo, Simion Corvin iun.)

5. La orele 8 seara: „Serată teatrală dansantă“ în sala mare a otelului „Székényi“.

Se va reprezenta:

a) „La Turnu-Măgurele“, piesă în versuri de V. Alexandri și

b) „Trei doctori“, comedie într'un act, localizată de dna V. A. Vlaicu.

— După teatru dans. —

(Pentru petrecere și teatru, a se adresa secției arangitoare a seratei teatrale-dansante. dlor: Aurel P. Barcianu, Ioan Moța, Ioan Branga, George Oprea, Petru Barițiu.)

Luni (2/14 Iunie).

1. Participare la serviciul divin în biserică gr.-or. română.

2. După serviciu divin, la orele 10 înainte de amăzi

ȘEDINȚA a II-a

a adunării generale

3. După prânz va avea loc „Nedes“:

a) La orele 2 p. m. pornirea convoiului cu muzica în frunte, dela școala rom. gr.-or. prin strada „Drumul țerii“, peste „Piața mare“, în pădurea „Grigori“.

b) În pădure, jocurile „Călușerul“ și „Bătuta“, etc., jucate de mai mulți călușeri din loc și comunele vecine, apoi jocuri populare, cântări etc.

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „Matilda” de Bodok

care după experiențele făcute la mai multe facultăți de medicină s'au dovedit ca o apă medicinală prea eficace și plăcută mai ales: la conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicii udului și ale organelor respiratoare etc.

BORVIZ DE PRIMUL RANG

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul seu mare în acid carbonic natural de un gust prea plăcut, va îndeplini chiar și pretențiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

Deposit în Sighișoara și Alba-Iulia:

la domnul I. B. Misselbacher sen., Cluj: Szegesvary és társai
Deva: Balog Gyula, Orăștie: Németh János; în Brașov deposit propriu strada Căldărarilor nr. 68, și se poate comanda și de adreptul dela administrațiunea subsemnată.

Cu toată stima

Administrațiunea isvorului „MATILDA”:

55— [7]

Josef György,

(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

6603 szám.
895 ttkvi.

(70) 1—1

Arverési hirdetményi kivonat.

A borosjenői kir. járásbíroság mint ttkvi hatóság közhírré teszi, hogy Viktoria takarékos és hitelintézet lakos végrehajtatonak, Rác Ignác pankotai lakos végrehajtást szenvedő elleni 141 frt töke követelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte minek folytán a borosjenői kir. járásbíroság kerületében fekvő és Szöllös Csigerél községi 5 sz. ttkvben A 1. 2—6 rend (9, 10) 855, 1335, 1532, 2024 hrjzi sz. a foglalt 675 frt értékű 1/4 földből és szőlős — Csigeréli 563 tkben A 1. 1. 2 sor (9, 10) és 1914 h. r. sz. beltelkes ház és kender földből álló — ingatlan 295 frt — kiban megállapított kikiáltási árban az 1897 évi július hó 3-ik napjándél előtti 10 órakor Szöllös Csigerél község házában meg tartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni u. m.:

1. Ha a kikiáltási áron felül ígeret nem tétetik, az elárverelendő ingatlan a kikiáltási áron alul is elfog adatni.

2. Árverelni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át vagyis 56 frt. 30 frt, illetve, 29 frtot 50 krt készpénzben vagy az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadék értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881 §-ában ez. 170 §-a értelmében a bennapénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezésével kikiáltott elismervényt atszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. Járásbíroság mint ttkvi hatóság és Pankota Szöllös és Moroda község előjáróságánál megtekinthető.

Borosjenőn a kvi Járásbíroság mint telekönyvi hatósága 1895 évi december hó 21 napja.

Bitto

kir. járásbíro.

Aduc la cunoștința p. t. publicului, că în

ATELIERUL MEU

din Piața Tököli nr. 8, se confecționează cele mai bune și solide ghete pentru domni și dame, precum: „Spiegel” de vâcs, lac rusesc, lac american negru și galben, jevroix francez, chagrin de vițel negru și galben. Primesc comande care se execută prompt.

Francisc Rognean,
pantofar în Arad.

[11] 21—

Mersul trenurilor

(Valabil dela 1 Maiu 1897.)

Dela Arad pleacă:**Cătră Budapesta:**

Trenul de Oradea-mare, dimineața	5.10
„ de povară, după amiazi	3.56
„ accelerat, dimineața	8.18
„ de persoane, înainte de amiazi	11.20
„ „ seara	9.35

Cătră Ardeal:

Tren de persoane dimineața	6.30
„ până la Soborșin după amiazi	1.50
„ de persoane, după amiazi	4.30
„ accelerat, seara	7.02
„ până la Radna, seara	6.40

Cătră Timișoara:

Tren de persoane, dimineața	6.20
„ „ înainte de amiazi	11.25
„ omnibus, după amiazi	5.—

Cătră Seghedin:

Tren de persoane dimineața	4.45
„ „ înainte de amiazi	8.55
„ omnibus, după amiazi	4.10

Cătră Brad:

Tren de persoane, dimineața	6.25
„ omnibus, înainte de amiazi	11.52
„ de persoane, după amiazi	5.10

La Arad sosește:**De cătră Budapesta:**

Trenul de persoane, dimineața	6.05
„ „ povară	9.10
„ „ persoane, după amiazi	3.58
„ accelerat, seara	6.52
„ de persoane, seara	8.47

De cătră Ardeal:

Tren dela Soborșin, dimineața	6.54
„ accelerat, înainte de amiazi	8.08
„ de persoane, înainte de amiazi	10.50
„ de persoane, seara	8.55
„ dela Radna, după amiazi	3.25

De cătră Timișoara:

Tren omnibus, înainte de amiazi	10.48
„ de persoane, după amiazi	3.44
„ „ noaptea	10.55

De cătră Seghedin:

Tren omnibus, dimineața	8.48
„ de persoane, după amiazi	6.39
„ de persoane, noaptea	10.25

De cătră Brad:

Tren de persoane, dimineața	8.09
„ omnibus, înainte de amiazi	11.—
„ de persoane, seara	6.44